

VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS
SOCIALINĖS KOMUNIKACIJOS INSTITUTAS
SOCIALINĖS PEDAGOGIKOS KATEDRA

Irena Zaleskienė
Rita Ilgūnienė

BAKALAURO STUDIJŲ BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REKOMENDACIJOS

Metodinė priemonė
Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos
baigiamojo kurso studentams

Vilniaus
pedagoginio
universiteto
leidėja

Vilnius, 2010

UDK 378.6:378.1(474.5)(072)

Za-121

Metodinė priemonė apsvarstyta Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinės komunikacijos instituto Socialinės pedagogikos katedros posėdyje 2010 m. sausio 29 d. (protokolo Nr. 3), Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinės komunikacijos instituto tarybos posėdyje 2010 m. vasario 8 d. (protokolo Nr. 12) ir rekomenduota spausdinti.

Recenzavo:

prof. dr. Giedrė Kvieskienė (Vilniaus pedagoginis universitetas)

doc. dr. Loreta Žadeikaitė (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija)

© Irena Zaleskienė, 2010

© Rita Ilgūnienė, 2010

© Vilniaus pedagoginis universitetas, 2010

ISBN 978-9955-20-544-9

TURINYS

ĮVADAS	5
1. Bakalauro baigiamasis darbas socialinės pedagogikos studijų programos kontekste	6
1.1. Socialinės pedagogikos studijų programos tikslai ir siekiniai.	6
1.2. Bakalauro baigiamasis darbas ir jo rašymo organizavimas	8
2. Socialinės pedagogikos bakalauro baigiamojo darbo struktūra ir turinys	12
2.1. Bakalauro baigiamojo darbo struktūra ir apimtis	12
2.2. Bakalauro darbo struktūrinių dalių paskirtis, turinys ir jų apipavidalinimo reikalavimai	13
2.2.1. Titulinis lapas ir priešlapiai	13
2.2.2. Įvadas.	14
2.2.3. Teorinė dalis	15
2.2.4. Empirinė dalis	16
2.2.5. Išvados	18
2.2.6. Pasiūlymai ar rekomendacijos.	19
2.2.7. Darbe panaudotų literatūros šaltinių sąrašas	20
2.2.8. Santrauka užsienio kalba.	20
2.2.9. Priedai	21
3. Techniniai bakalauro baigiamojo darbo apipavidalinimo reikalavimai	23
3.1. Formatas, tankis ir šriftas	23
3.2. Puslapių numeracija	23
3.3. Bakalauro darbo kalba, rašyba, skyryba ir moksliniai terminai	23
3.4. Įrišimas	24
3.5. Citavimas	24
3.6. Nuorodų žymėjimas	25
3.7. Lentelės ir paveikslai	26
4. Bakalauro darbo pristatymas ir viešas gynimas.	28
4.1. Baigiamojo darbo viešas gynimas	28
4.2. Baigiamojo darbo vertinimo kriterijai.	29
4.3. Baigiamojo darbo prezentacija	30

PRIEDAI	33
1 priedas. Prašymo dėl pageidaujamos darbo temos ir vadovo lapo pavyzdys.	34
2 priedas. Bakalauro darbo titulinio lapo pavyzdys	35
3 priedas. Bakalauro darbo lydraščio lapo pavyzdys.	36
4 priedas. Bakalauro darbo recenzijos lapo pavyzdys	38
5 priedas. Patvirtinimo apie atlikto bakalaurinio darbo savarankiškumą lapo pavyzdys.	40
6 priedas. Turinio lapo pavyzdys.	41
7 priedas. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų lapo pavyzdys	42
8 priedas. Bibliografinių nuorodų sudarymas (I variantas)	43

ĮVADAS

Metodinė priemonė skiriama Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinės komunikacijos instituto Socialinės pedagogikos dieninių, vakarinių ir išėstinių studijų programos baigiamojo kurso studentams, besirengiantiems ginti bakalauro baigiamąjį darbą. Jį leidžiama ginti tik studentams, visiškai įvykdžiusiems studijų programą, t. y. neturintiems akademinų įsiskolinimų.

Leidiny yra parengtas vadovaujantis Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programa, joje keliamais tikslais ir uždaviniais bei formuluojamais siekiniais. Be to, ji atliepia naujausias Lietuvos ir užsienio socialines-edukacines tendencijas, aktualias rengiant socialinius pedagogus. Rašant rekomendacijas, remtasi ilgamete patirtimi, įgyta stebint studentų savarankišką ir kolegialią tiriamąją veiklą, vadovaujant studentų kursiniams ir bakalauriniams darbams, panašiomis kitų autorių publikacijomis. Todėl tikimasi, kad ši metodinė priemonė ne tik padės studentams apibendrinti ir korektiškai pateikti savarankiškai atliktų tyrimų duomenis, bet ir taps parankine knyga bakalaurinių darbų vadovams, konsultuojantiems studentus.

Techninė metodinių rekomendacijų medžiaga yra parengta vadovaujantis Lietuvoje priimtinomis bibliografinėmis nuorodomis, Vilniaus pedagoginio universiteto¹ ir kitų Lietuvos universitetų^{2,3,4} baigiamųjų bakalauro darbų apipavidalinimo reikalavimais, todėl studentams būtina jais vadovautis.

Sėkmės ir kūrybingų idėjų, rengiant ir viešai ginant darbą.

Autorės

---

¹ Socialinės komunikacijos institutas. Medžiaga mokytis. [Žiūrėta 2009 m. gruodžio 5 d.]. Prieiga per internetą: <<http://projects.5ci.lt/socpedagogika/index.asp?TopicID=79&DL=L&ArticleID=4589&SearchTXT=reikalavi>>.

² Knašas A. B. *Vadybos bakalauro baigiamojo darbo rašymo metodinės rekomendacijos*. Klaipėda, 2008, p. 4.

³ Kvaraciejus A., Taparauskienė L., Žibienė G. *Bakalauro studijų baigiamasis darbas*. Lietuvos žemės ūkio universitetas. Kaunas: LZUA, 2008.

⁴ *Baigiamojo bakalauro darbo metodiniai nurodymai*. Kauno technologijos universiteto Humanitarinių mokslų fakultetas. Kaunas: Technologija, 2009.

1.

BAKALAURO BAIGIAMASIS DARBAS SOCIALINĖS PEDAGOGIKOS STUDIJŲ PROGRAMOS KONTEKSTE

1.1. Socialinės pedagogikos studijų programos tikslai ir siekiniai

Studijuojantieji pagal Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programą turi galimybę įgyti edukologijos bakalauro laipsnį ir socialinio pedagogo profesinę kvalifikaciją. Ši studijų programa parengta ir įgyvendinama, atsižvelgiant į naujausias edukologijos mokslo kryptis ir šiuolaikines Lietuvos visuomenės vystymosi tendencijas. Be to, ji atliepia švietimo ir socialinės apsaugos sistemų reformų nuolat keliamą reikalavimą didinti socialinių pedagogų indėlį kuriant vaikui socialiai saugią aplinką. Visa tai reikalauja specialistų, turinčių bendrakultūrinių, bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

Atsižvelgiant į tai Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programoje formuluojami įvairūs tikslai ir uždaviniai. O studijuojamųjų dalykų turinys sudarytas taip, kad bakalaurai turėtų:

- žinoti ir gebėti taikyti įvairius metodus, analizuodami ir modeliudami prevencijos ir pozityvios socializacijos scenarijus;
- gebėti rasti reikalingą informaciją ir stebėti vaikų elgseną, siekdami koreguoti darbo su ugdytiniu ir jo aplinka pobūdį;
- gebėti pasinaudoti praktikoje įgytomis ugdytinio socialinės integracijos, laisvalaikio organizavimo ir profesinės karjeros projektavimo galimybėmis bei suteikti joms apibendrinamąjį pobūdį;
- suvokti jauno žmogaus ugdymui(si) aktualias Lietuvos, Europos ir pasaulio švietimo kaitos tendencijas, išvelgti šalies kultūros, pilietinių vertybių ryšį ir savitumą;

- gebėti istoriniu, socialiniu ir kultūriniu lygiais analizuoti mikro-, makro- ir megaekonominius procesus, ugdytis ekonominę mąstymą ir verslumo kompetenciją;
- gebėti identifikuoti, derinti ir įgyvendinti savo bei kitų idėjas;
- gebėti reikšti, interpretuoti, pristatyti ir keistis idėjomis, komunikuoti valstybine, gimtąja ir užsienio kalbomis;
- gebėti sekti aktualias mokslo sričių naujoves, taikyti informacijos paieškos, sisteminimo ir valdymo komunikacines technologijas;
- gebėti taikydami šiuolaikines technologijas pasirinkti būtiniausių informaciją, ją kaupti, sisteminti ir panaudoti;
- gebėti numatyti, atlikti ir apibendrinti sociologinio-educacinio ugdymo(si) tyrimų rezultatus, daryti išvadas;
- gebėti organizuoti, atlikti ir apibendrinti profesinės veiklos tyrimą;
- gebėti reflektuoti, teoriškai pagrįsti savo veiklą, siekdami ją tobulinti;
- gebėti įžvelgti sociologinių-educacinių reiškinų tobulinimo kryptis;
- gebėti pažinti ugdytinį, jo siekius ir galimybes, suprasti tobulėjimo ir ugdymo(si) aplinkos educacinius, psichologinius, socialinius, ekonominius veiksnius, vertinti ir numatyti ugdytinio socialinę raidą;
- gebėti analizuoti pagrindines Lietuvos ir pasaulio pedagogų, įvairių ugdymo sistemų idėjas, ieškoti individualių ugdymo strategijų, atitinkančių šiuolaikinius švietimo tikslus, ir jas taikyti ugdymo procese;
- gebėti analizuoti savo veiklos veiksmingumą.

Svarbus absolventų ir studijų programos dėstytojų įsivertinimas (pasitikrinimas), ar jų bendradarbiavimas studijų metais buvo rezultatyvus. Kitaip tariant, ar absolventas, baigiantis Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programą, išsiugdė numatytas kompetencijas. Bakalauro baigiamojo darbo rašymas ir jo viešas gynimas yra vienas iš tokių įsivertinimo būdų.

1.2. Bakalauro baigiamasis darbas ir jo rašymo organizavimas

Studijų programos įgyvendintojai⁵ yra suinteresuoti įvertinti, ar studentai pasiekė programoje keltus tikslus, formuluotus siekinius. Kita vertus, katedra turi galimybę įsivertinti studijų proceso organizavimo veiksmingumą, gauti grįžtamąjį ryšį ir tokiu būdu įsivertinti studijų programos privalumus ir trūkumus, numatyti jos tobulinimo kryptis. Būtina pabrėžti, kad studento bakalauro baigiamasis darbas yra tarsi bendradarbiavimo tarp dėstytojų ir studentų visų studijų proceso metu rezultatas, kuris parodomas viešai ginant darbą.

Bakalauro baigiamasis darbas – tai pagrindinių studijų baigiamasis darbas, kurį rašydamas studentas atskleidžia ir akivaizdžiai parodo savo vertybes, įgytas žinias bei suvokimą ir atskleidžia tiriamuosius gebėjimus, išsiugdytus bakalauro studijų metais.

Nors, kaip ir minėta anksčiau, baigiamasis darbas yra bendradarbiavimo rezultatas, tačiau visa atsakomybė už baigiamojo darbo turinį, kokybę, sprendimus, techninių ir ekonominių skaičiavimų tikslumą tenka pačiam studentui – baigiamojo darbo autoriui. Vadovas teikia dalykines ir metodines konsultacijas, padeda sudaryti planą, nurodo literatūros ir kitos informacijos šaltinius, aptaria ir pataria darbo kokybės klausimais. Paprastai šį procesą palengvina iš anksto numatytos, aiškiai įvardytos studentų ir dėstytojų teisės bei atsakomybės.

Studento teisės:

- pasirinkti sau artimą darbo temą, kuri gali būti susijusi su atliktais stebėjimais praktikos arba kitos socialinės kultūrinės veiklos metu; su analizuotoje literatūroje keltomis idėjomis; su savo atliktais tyrimais, rašant kursinį darbą; su įgytos patirties studijų metais refleksija; su galimomis profesinės karjeros perspektyvomis; su dėstytojo pasiūlyta tiriamojo darbo sritimi ir pan.;

---

⁵ Šiuo atveju Socialinės komunikacijos instituto Socialinės pedagogikos katedra.

- pageidauti, kad jam vadovautų pasirinkto dalyko dėstytojas;
- interpretuoti tyrimo duomenis, remdamasis savo asmeninėmis vertybėmis, kurios neprieštaruja visuomenės normoms;
- prašyti katedros pakeisti vadovą, jeigu susikerta bakalauro ir darbo vadovo vertybės.

Studento atsakomybės:

- katedros tinklapyje paskelbtu laiku pasirinkti temą, suderinti jos formuluotę su vadovu ir ją užregistruoti Socialinės pedagogikos katedroje;
- griežtai laikytis susidaryto ir su vadovu aptarto darbų atlikimo terminų;
- tinkamai (pagal katedros paskelbtus reikalavimus) apipavidalinti baigiamąjį darbą;
- reguliariai (kartą per dvi savaites) konsultuotis su darbo vadovu, jį informuoti apie atliekamų darbų eigą;
- pagal patvirtintą grafiką užregistruoti Socialinės pedagogikos katedroje baigtą darbą;
- atsakyti už baigiamojo darbo kokybę;
- reikiamu laikyti atvykti viešai ginti bakalauro baigiamojo darbo.

Bakalauro baigiamojo darbo vadovo teisės:

- iš anksto (pagal Socialinės pedagogikos katedros numatytą laiką) pateikti savo tiriamųjų sričių sąrašą, iš kurio studentai galėtų rinktis temas;
- derindamas su studentu, keisti baigiamojo darbo temos formuluotę (iki numatyto laiko);
- atsisakyti vadovavimo priskirtam studentui, jeigu šis pažeidė bendrą susitarimą arba netaktiškai elgėsi.

Bakalauro baigiamojo darbo vadovo atsakomybės:

- laiku pateikti Socialinės pedagogikos katedrai suformuluotas savo tyrimų kryptis, atitinkančias jo dėstomojo dalyko sritį;

- konsultuoti studentą konsultacijoms skirtu arba iš anksto suderintu laiku;
- sistemingai kontroliuoti darbo rašymo eigą;
- teikti pastabas ir rekomendacijas, kaip tobulinti darbą;
- pagal Socialinės pedagogikos katedros nustatytą laiko terminą pateikti darbo įvertinimą ir tinkamumą viešai ginti;
- esant galimybių dalyvauti baigiamojo darbo viešame gynime arba pristatyti raštišką atsiliepinimą apie studento pastangas, rengiant baigiamąjį bakalauro darbą.

Baigiamojo darbo rašymo procesą gali palengvinti tam tikri organizavimo etapai ir numatytos konkrečios datos, kurių studentai privalo laikytis (žr. 1 lentelę).

1 lentelė

Baigiamojo bakalauro darbo rašymo etapai

VEIKLOS ETAPAI	DATOS	VEIKLOS TURINYS
I. Temos pasirinkimas	Iki rugsėjo 20 d.	Dėstytojai apibrėžia ir pateikia Socialinės pedagogikos katedrai ne mažiau kaip 15 savo tiriamojo darbo krypčių (pageidautina iš dėstomojo dalyko tematikos). Per savo dėstomojo dalyko paskaitas sudaro galimybes ir paskatina studentus pasirinkti temas.
	Iki spalio 1 d.	Studentai, studijuojantys pagal įvairias studijų formas (D, V, iššėstines), renkasi temas, pildo prašymą (žr. 1 priedą) dėl pageidaujamos darbo temos ir vadovo ir pristato į Socialinės pedagogikos katedrą (321 kab.). Pageidautina, kad baigiamojo darbo tema kuo glaudžiau sietųsi su pasirinktąja specializacija.
	Iki lapkričio 1 d.	Katedros vedėja, atsižvelgdama į prašymus, darbo temas ir dėstytojų mokslinių tyrimų kryptį bei darbo krūvius, paskirsto bakalauro darbo vadovus.

BAKALAURO STUDIJŲ BAIGIAMOJO DARBO RENGIMO REKOMENDACIJOS

	Lapkričio mėn.	Katedros posėdyje tvirtinamos bakalauro darbų temos ir vadovai. Viešai paskelbiamos katedros posėdyje patvirtintos Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos (D, V, iššęstinės), studentų baigiamųjų darbų temos ir vadovai.
II. Darbo rašymas	Iki gruodžio 1 d.	Studentai susitinka su darbų vadovais, galutinai suderina temą, aptaria darbo tikslą, uždavinius, numato tyrimo metodiką ir suderina individualų darbo rengimo planą.
	Iki kovo 15 d.	Parengiamas ir darbo vadovui pateikiamas pirminis darbo variantas (įvadas, teorinė ir empirinė dalys, pagrindinių išvadų formuluotės).
	Iki balandžio 15 d.	Darbų vadovai pateikia Socialinės pedagogikos katedros vedėjai raštišką nuomonę apie galimybę jo vadovaujamam studentui laiku ginti baigiamąjį bakalauro darbą. Katedra patvirtina sąrašą studentų, kuriems rekomenduojama baigiamąjį darbą ginti nustatyta tvarka.
III. Darbų pristatymas	Iki balandžio 25 d.	Studentai pristato tinkamai apipavidalintus darbus (2 egz. ⁶ + 1 el. laikmenoje) ir juos registruoja Demokratinė studijų auditorijoje (318 kab.).
	Balandžio 25–30 d.	Darbai recenzuojami (žr. 4 priedą) ⁷ . Recenzentus skiria Socialinės pedagogikos katedros vedėja, atsižvelgdama į dėstytojų faktiškai išdirbtą darbo krūvį.
	Iki gegužės 3 d.	Recenzentai pristato raštiškas recenzijas į 318 aud. Studentai turi teisę susipažinti su jomis, likus ne mažiau kaip vienai dienai iki viešo gynimo.
IV. Darbų viešas gynimas	1. Gegužės 4–8 d.	1. Neakivaizdinių studijų programos studentų bakalauro baigiamųjų darbų viešas gynimas pagal patvirtintą grafiką.
	2. Gegužės 24–29 d.	2. Dieninių ir vakarinių studijų programų studentų baigiamųjų darbų viešas gynimas pagal iš anksto patvirtintą grafiką.
	Gegužės 28 d. – birželio 19 d.	Diplomų įteikimas visų Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos studentams pagal iš anksto numatytą ir paskelbtą laiką.

⁶ Bakalauro darbai įrašomi kietais viršeliais.

⁷ Bakalauro darbo recenzijos lapo pavyzdys.

2.

SOCIALINĖS PEDAGOGIKOS BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO STRUKTŪRA IR TURINYS

2.1. Bakalauro baigiamojo darbo struktūra ir apimtis

Tinkamai parašytą ir apipavidalintą bakalauro baigiamąjį darbą turi sudaryti šios struktūrinės dalys:

- **Titulinis lapas**
- **Bakalauro darbo lydraštis**
- **Patvirtinimas apie atlikto darbo savarankiškumą**
- **Turinys**
- **Įvadas**
- **Teorinė dalis**
- **Empirinė dalis**
- **Išvados**
- **Pasiūlymai ar rekomendacijos**
- **Darbe panaudotų literatūros šaltinių sąrašas**
- **Santrauka užsienio kalba**
- **Priedai**

Bakalauro darbo spaudos ženklų (su tarpais) turi būti ne mažiau kaip 90 000 (be priedų).

2.2. Bakalauro darbo struktūrinių dalių paskirtis, turinys ir jų apipavidalinimo reikalavimai

2.2.1. Titulinis lapas ir priešlapiai

Titulinis lapas

Tituliniame lape (žr. 2 priedą) nurodoma institucija, autorius, baigiamojo darbo pavadinimas, studijų programa ir kryptis, darbo rengimo vieta ir metai.

Bakalauro darbo lydraštis

Iš karto po titulinio lapo segamas bakalauro darbo lydraštis (žr. 3 priedą), kuriame nurodoma baigiamojo darbo tema, darbo įteikimo data, autoriaus ir vadovo parašai bei įvardijamas recenzento ir darbų gynimo komisijos vertinimas balais.

Patvirtinimas apie atlikto darbo savarankiškumą

Autorius patvirtinime apie studento atlikto darbo savarankiškumą (žr. 5 priedą) nurodo, kad darbas atliktas savarankiškai, nebuvo naudotas kitame Lietuvos ir užsienio universitete, nedarytos nuorodos į kitus darbus, jeigu jie nebuvo nurodyti darbe, pateikia visą naudotos literatūros sąrašą. Be to, būtina patvirtinti, kur ir kada realiai buvo atliktas tyrimas.

Turinys

Turinyje (žr. 6 priedą) pateikiami darbo skyrių ir poskyrių pavadinimai, jie sunumeruojami. Įvadas, pagrindinės sąvokos ir jų apibrėžimai, išvados ir priedai nenumerojami. Skyriai ir poskyriai numeruojami arabiškais skaitmenimis. Žodis „TURINYS“, skyrių pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis, poskyrių pavadinimai – mažosiomis (pirmoji raidė didžioji). Kiekvienas skyrius pradedamas rašyti naujame lape. Skyrių ir poskyrių pavadinimai turi būti aiškūs ir atitikti nagrinėjamos problemos esmę. Pageidautina turinį sudaryti naudojant kompiuterio „**Heading 1, 2, 3**“ komandas.

2.2.2. Įvadas

Studentas, rašydamas įvadą, atskleidžia savo gebėjimus glaustai išryškinti tiriamosios problemos kontekstą, trumpai ir aiškiai suformuluoti darbo tikslą ir uždavinius, tinkamai pasirinkti ir įvardyti tyrimo metodus, nurodyti savo darbo naujumą ir reikšmingumą.

Įvade aptariamas tyrimo temos politinis, socialinis, edukologinis aktualumas ir naujumas, atskleidžiama darbo teorinė ir praktinė reikšmė, formuluojamas darbo tikslas ir uždaviniai, pristatomi taikyti tyrimo metodai.

Autorius, remdamasis politiniais, juridiniais dokumentais, mokslininkų atliktų tyrimų analize ir savo praktine patirtimi, turi atskleisti, kuo būtent aktuali pasirinktoji darbo tema, kokią reikšmę šis darbas turės sprendžiant svarstomąją problemą. Būtina akcentuoti, kuo teikiamas darbas yra naujas (pvz.: pirmą kartą apibendrinta aktuali socialinė, edukacinė, kultūrinė problema; taikytas naujas metodas ir pan.).

Įvade turi būti aiškiai ir tiksliai vienu sakiniu suformuluotas darbo tikslas. Jis turi būtinai atitikti pasirinktos temos pavadinimą ir išreikšti norimą gauti rezultatą. Tikslu formuluotę siūlytina pradėti naujoje eilutėje tokiais žodžiais: „Darbo tikslas – ...“ Tikslui suformuluoti vartotini veiksmažodžiai: *ištirti, išnagrinėti, nustatyti, pagrįsti, išanalizuoti, apibūdinti, apibrėžti, atskleisti, apžvelgti, numatyti, parengti* ir pan. *Siūloma nevertoti formuluočių, išreikšiančių greitą veiksmą (pvz.: sužinoti, surasti), vienkartinį veiksmą (pvz.: rasti, gauti), tikslų veiksmą (pvz., įrodyti, – terminas būdingas matematikai).*

Tikslui pasiekti keliami ir formuluojami uždaviniai, kurie turi sudaryti darnią visumą. Formuluojant uždavinius vartotini veiksmažodžiai: *ištirti, išnagrinėti, nustatyti, pagrįsti, išanalizuoti, apibūdinti, apibrėžti, atskleisti, apžvelgti, pateikti* ir pan. Darbo uždaviniai numeruojami ir kiekvienas rašomas naujoje eilutėje. Kiekvienas uždavinys privalo turėti sprendinį, t. y. būti išsprendžiamas, sprendinys turi atsispindėti išvadose. Sprendimo kokybę, sprendinių pagrįstumą turi būti įmanoma įvertinti. Paprastai darbo uždavinys negali būti

bendresnis už patį tikslą. Be to, įvade rekomenduojama nurodyti, kokie metodai buvo taikyti atliekant tyrimą.

Įvado apimtis neturėtų būti didesnė nei 1–2 puslapiai.

2.2.3. Teorinė dalis

Studentas, rašydamas teorinę dalį, turėtų atskleisti išsiugdytus analizavimo, apibendrinimo, grupavimo, hipotetinių idėjų kėlimo ir jų sprendimo projektavimo, vertinimo, išvadų darymo kompetencijas ir gebėjimus. Be to, studentas turi aiškiai parodyti, kad moka analizuoti ir sisteminti kitų mokslininkų atliktus tyrimus, paaiškinti jų rezultatų sąsajas su savo keliamą problema.

Šioje dalyje turėtų būti analizuojama mokslinė literatūra tiriamuoju klausimu, pristatomas problemos ištirtumo laipsnis Lietuvoje ir pasaulyje. Svarbu išryškinti teorinę problemos esmę, atskleidžiant įvairių sampratų panašumus ir skirtumus, apžvelgti kitų mokslininkų atliktų tyrimų rezultatų interpretacijas, taikytų metodikų ypatumus, pagrįsti savo tyrimo metu ketinamų taikyti metodų įvairovę.

Darbe analizuojama tik mokslinė literatūra, t. y. monografijos, mokslo studijos, straipsniai, skelbti mokslinėje periodinėje spaudoje (paprastai moksliniuose žurnaluose). Ypač siūlytume atidžiai išanalizuoti Socialinės komunikacijos instituto leidžiamą mokslo žurnalą „Socialinis ugdymas“, kuris nuo 2007 m. įtrauktas į tarptautines referuojamų mokslo žurnalų duomenų bazes. Be to, pageidautina analizuoti ir cituoti Vilniaus pedagoginio universiteto leidžiamus mokslo darbų žurnalus („Pedagogika“, „Ugdymo psichologija“) ir kitų Lietuvos universitetų mokslines publikacijas, kuriose skelbiami ypač aktualūs socialinių tyrimų rezultatai.

Literatūros šaltinių analizė – tai įvairių autorių darbų pasirinkta tema aptarimas, pagrindinių teiginių akcentavimas, šių teiginių aktualumo ir sąsajų su savo darbo tema atskleidimas, argumentuotas ir kritinis savo asmeninės pozicijos pateikimas. Literatūros analizę turėtų sudaryti dvi pagrindinės dalys:

1. *Nagrinėjimas* – tai dalis, skirta aptarti svarbiausius tyrinėjimus, rezultatus, susumuoti įvairių autorių pagrindinius teorinius teiginius, išvadas, laimėjimus, lyginti, kaip jie dera tarpusavyje, ar neprieštarauja vienas kitam. Tai ne tik pastebėjimas, ką teigia autoriai, bet ir ryšių tarp atskirų idėjų ar teiginių atskleidimas, susiejimas su baigiamojo darbo idėjomis. Būtina atskleisti įvairių tekstų ir šaltinių įtaką studento darbui, išnagrinėti įvairias autorių koncepcijas ir palyginti jas, galbūt suklasifikuoti.
2. *Apibendrinimas* – tai pagrindinė analizės dalis, skirta sujungti įvairių autorių mintis į vientisą loginę struktūrą ir jas modifikuoti rengiant savo baigiamąjį darbą. Apibendrinant literatūrą būtina išryškinti idėjas, sampratas, teorinius modelius, kuriais pagrįsta studento sukurta tyrimo metodologija, tyrimo duomenų analizė bei interpretacija ir pan.⁸

2.2.4. Empirinė dalis

Studentas, rašydamas šią dalį, turi aprašyti, išanalizuoti ir apibendrinti atliktus tyrimus. Tokiu būdu jis atskleidžia savo žinias ir bendrą empirinių tyrimų atlikimo eigą ir procesą; parodo gebėjimą pasirinkti ir taikyti tiriamuosius metodus; pademonstruoja analizavimo, duomenų interpretavimo, apibendrinimo gebėjimus.

Empirinio tyrimų apibūdinimų yra daug ir įvairių, tačiau dažniausiai (*Tidikis, 2003; Bitinas, 2006*)⁹ empiriniai tyrimai yra apibūdinami kaip „socialinių faktų, įvykių nustatymas ir apibendrinimas“. Paprastai empirinio tyrimo analizės objektas yra veiksmai, veikla, poelgiai, žmonių ir socialinių grupių

---

⁸ Kvaraciejus A., Taparauskienė L., Žibienė G. *Bakalauro studijų baigiamasis darbas*. Lietuvos žemės ūkio universitetas, 2008. 9 p.

⁹ Tidikis R. *Socialinių mokslų tyrimų metodologija*. Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras, 2003; Bitinas B. *Edukologinis tyrimas: sistema ir procesas*. Vilnius: Kronta, 2006.

elgesys, konkretūs žmonių veiklos produktai, socialinės realijos ir faktai bei jų atspindys asmenų arba grupių sąmonėje (nuomonės, pažiūros, vertinimai, sprendimai).

Empirinėje dalyje turėtų būti aiškiai įvardyti ir aprašyti tyrimo metodai, apibūdinta imtis ir tiriamųjų atranka bei aprašyta tyrimo eiga ir organizavimas.

Pristatant tyrimo metodą(-us) ypatingas dėmesys turi būti skiriamas metodo pasirinkimo argumentacijai ir praktiniam jo naudingumui. Pavyzdžiui, pasirinkus anketinę apklausą būtina išsamiai aptarti tyrime panaudotos anketos struktūrą: iš kokių pagrindinių (pavyzdžiui, demografinių ir kt.) blokų yra sudaryta anketa; kokia yra kiekvienos struktūrinės dalies paskirtis, t. y. ką padės išsiaiškinti kiekvienos dalies klausimai, kiek iš viso yra klausimų, iš jų _____ uždarų ir _____ atvirų; kodėl buvo nustatytas būtent šis optimalus klausimų skaičius; kokios tikimasi teorinės ir praktinės naudos (atskleisti sukurtų klausimų originalumą, universalumą ir aktualumą pasirinktai problemai išspręsti). Kartais, siekiant užtikrinti sukurtos anketos kokybę, atliekami žvalgomieji tyrimai, todėl šioje dalyje patartina aprašyti šio tyrimo rezultatus ir anketos tobulinimo gaires.

Pravartu prisiminti, kad aprašant tyrimo metodą būtina parodyti pasirinktos metodikos sąsajas su tyrimo uždaviniais. O patį tyrimo metodą aprašyti taip, kad kiekvienas bakalauro baigiamojo darbo skaitytojas galėtų pasinaudoti Jūsų metodika ir pakartoti tyrimą, to pageidaujamas. Toks aprašymas sudaro prielaidas tyrimo pagrindiniams principams – patikimumo ir kartotinumum – užtikrinti.

Aprašant tiriamųjų atranką ypatingas dėmesys turi būti skirtas imties tūriui nustatyti ir jo parinkimo būdai. Svarbu išsamiai aprašyti, kaip buvo nustatomas minimalus tiriamųjų skaičius, atsižvelgiant į tiriamosios aibės dydį, tyrimo tikslą ir tiriamos populiacijos dydį bei vienalytiškumą, siekiant užtikrinti statistiškai reikšmingas išvadas.

Apibūdinant tyrimo eigą ir detalizuojant tyrimo organizavimą būtinai reikėtų atskleisti, kaip buvo atliekamas tyrimas, išsamiai aprašyti tyrimo etapus, kokius sunkumus ir problemas teko įveikti atliekant tyrimą. Taip pat

būtina nurodyti tyrimo vietą ir laiką. Atliekant kokybinius tyrimus turi būti aprašyta autoriaus pasirinkta duomenų analizės metodika.

Tyrimo rezultatų analizė yra pati svarbiausia mokslinio darbo dalis, nes joje aptariami konkretaus tyrimo duomenys. Analizuojant rezultatus reikėtų išskirti du pagrindinius aspektus¹⁰:

- a) faktų konstatavimą, kai darbo autorius lentelėse ir paveiksluose pateikia gautus tyrimo duomenis, aptaria rezultatus ir pagrindines tendencijas, kuria mokslines prielaidas, kelia hipotezes ir t. t.;
- b) gautų rezultatų analizę, kaip analizuojami duomenys, lyginami su kitų mokslininkų atliktų tyrimų rezultatais, mokslinėmis išvadomis ir pan.

Pristatant kiekybinio tyrimo duomenis būtina nurodyti procentinius rezultatų pasiskirstymus. Analizės tekste turi būti nuorodos į lenteles ir paveikslus, o jas komentuojant reikėtų stengtis paaiškinti, kodėl gauti būtent tokie duomenys, juos tarpusavyje lyginti. Būtina pažymėti, kad duomenų procentinė išraiška pateikiama tik tuo atveju, jeigu respondentų yra ne mažiau kaip 100. Priešingu atveju pateikiama duomenų vienietinė išraiška. Pavyzdžiui, jeigu tyrime dalyvavo tik 84 respondentai (arba $N = 84$), tai analizuojant tokio tyrimo rezultatus būtina naudoti formuluotę „Į klausimą teisingai atsakė 42 respondentai“ (nekorktiška rašyti 50 proc.).

Kokybinių tyrimų duomenų analizė ir interpretacija turi remtis preciziška kokybinių duomenų analizės metodika: interviu ar kitu būdu gauti kokybiniai duomenys turi būti konceptualizuojami ir pan. Taigi galutiniai rezultatai pateikiami abstrakčia moksline kalba¹¹.

2.2.5. Išvados

Studentas, norėdamas tinkamai suformuluoti išvadas, turi turėti ypač aukšto lygio mąstymo kompetenciją, kurią sudaro gebėjimas suvokti, pri-

---

¹⁰ Kardelis K. *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Šiauliai: Lucilijus, 2007.

¹¹ Prieiga per internetą: <http://www.fsf.vu.lt/dokumentai/studijos/Studentu_darbai.doc>.

taikyti, analizuoti, sintetinti, gebėjimas reflektuoti ir vertinti savo atliktą literatūros šaltinių analizę, tyrimo metodologijos pagrįstumą, tyrimo duomenų tarpusavio ryšius bei duomenų interpretavimą ir jų pritaikymą praktinėms socialinėms, edukacinėms problemoms išspręsti.

Išvadose pateikiami pagrindiniai darbo rezultatai, atitinkantys įvade apibrėžtus darbo tikslus ir uždavinius. Jos turi būti aiškiai ir trumpai suformuluotos, tiksliai atspindėti rezultatus, pagrįsti kiekvieną iškeltą darbo uždavinį. Išvadose siūloma apibendrinti visų darbo skyrių medžiagą, taip įrodant darbo vientisumą ir loginį pagrįstumą. Pageidautina, kad kiekvienas darbo pradžioje keltas uždavinys turėtų savo sprendimą išvadose, o išvadų visuma turėtų aki-vaizdžiai atskleisti pagrindinio darbo tikslo pasiekimo lygį.

Iš esmės išvados atskleidžia, ar darbo autorius, t. y. studentas, yra pasiekęs reikiamą lygį ir jam gali būti suteiktas bakalauro laipsnis.

Išvadas siūloma numeruoti.

2.2.6. Pasiūlymai ar rekomendacijos

Studentas, teikdamas pasiūlymus ir rekomendacijas, parodo, kaip jis suvokia savo atlikto darbo prasingumą, t. y. ar geba numatyti, kaip savo tyrimo rezultatais gali patobulinti savo aplinką, ar moka susieti tyrimo išvadas su konkrečios problemos sprendimu, ar geba projektuoti socialinius procesus.

Šiame skyriuje turėtų būti pateikti pasiūlymai, kaip spręsti konkrečią problemą. Pageidautina, kad studentas teikiamus pasiūlymus diferencijuotų įvairiais lygiais, pavyzdžiui: pasiūlymai asmenims arba jų grupėms (šeimai, mokyklos bendruomenei, jaunimo klubui, socialinei institucijai ir pan.); pasiūlymai valdžios institucijoms (savivaldybei, ministerijai). Teikiamose rekomendacijose ir pasiūlymuose turėtų būti suformuluoti labai konkretūs, aiškūs, įgyvendinami pasiūlymai. Šie pasiūlymai turi logiškai išplaukti iš tyrimo išvadų,

kuriuos yra grindžiamos darbo teorinės ir empirinės dalies tyrimų rezultatais. Pasiūlymai ir rekomendacijos numeruojamos.

2.2.7. Darbe panaudotų literatūros šaltinių sąrašas

Studentas, sudarydamas naudotos literatūros šaltinių sąrašą, parodo savo gebėjimą adekvačiai savo tiriamajai temai pasirinkti teorinę medžiagą, atskirti mokslinę ir populiariąją literatūrą, praktines žinias ir praktinius literatūros šaltinių sudarymo gebėjimus.

Sudarant naudotos literatūros sąrašą, būtina jame įrašyti griežtai tik tekste naudotą ir cituotą literatūrą. Literatūros sąrašas sudaromas lotyniškos abėcėlės tvarka, t. y. lietuviški, angliški, vokiški ir pan. šaltiniai nurodomi visi iš eilės pagal autoriaus pavardės pirmąją raidę arba, jeigu nėra autoriaus, pagal leidinio pavadinimo pirmąją raidę. Juridiniai ir politiniai dokumentai įrašomi atskirai sąrašo gale.

Baigiamojo darbo autoriui rekomenduojama vadovautis detalesniais nurodymais, pateiktais Vilniaus pedagoginio universiteto bibliografinių nuorodų sudarymo variantais (žr. 8¹² priedą).

2.2.8. Santrauka užsienio kalba

Studentas, rašydamas bakalauro baigiamojo darbo santrauką užsienio kalba, pirmiausia parodo savo užsienio kalbos gebėjimus. Antra, jis atskleidžia gebėjimą išskirti esminius savo baigiamojo darbo momentus, gebėjimą trumpai ir glaustai dėstyti savo mintis, gebėjimą išryškinti baigiamojo darbo prasmingumą taip, kad net ir užsienio skaitytojui būtų aišku, ką studentas ištyrė ir kokias išvadas padarė pats darbo autorius tyrimo metu.

---

¹² Vilniaus pedagoginis universitetas. Bibliografinių nuorodų sudarymas (I variantas). Prieiga per internetą: <http://www.vpu.lt/bibl/mod/I_variantas.html#Biblio>.

Santraukoje darbo autorius trumpai išdėsto darbo esmę: suformuluoja tikslą ir uždavinius; pristato tyrimo metodus, kuriuos taikydamas surinko duomenis; suformuluoja pagrindines išvadas; atskleidžia darbo teorinį (pavyzdžiui, indėlis į edukacinę teoriją) ir praktinį (pvz., nauda tobulinant socialinio pedagogo veiklą) reikšmingumą. Rašant santrauką užsienio kalba, siūlo ma pasinaudoti pateiktu planeliu:

- autoriaus vardas ir pavardė;
- baigiamojo darbo tema;
- tyrimo aktualumas, naujumas, tikslas, uždaviniai, metodika;
- pagrindinės išvados;
- darbo rezultatų reikšmingumas ir jų panaudojimo perspektyva;
- 3–4 reikšminiai žodžiai.

Santraukos užsienio kalba apimtis 1–2 puslapiai.

2.2.9. Priedai

Studentas, pateikdamas priedus, atskleidžia savo gebėjimą atrinkti medžiagą, iliustruojančią ir pagrindžiančią tyrimo rezultatus bei darbo išvadas, gebėjimą koncentruotai ir lakoniškai pateikti skaitytojui informaciją, patvirtinančią atlikto darbo realumą ir naudotos medžiagos tikslingumą.

Prieduose pateikiama vertinga papildoma medžiaga:

- tyrimo instrumentai (anketos, interviu gairės, analizuojamo dokumento schemas, stebėjimo etapai, diskusijų (*focus*) grupės gairės ir pan.);
- svarbių šaltinių publikacijos, direktyviniai dokumentai, išsamios lentelės, iliustracijos ir pan.;
- analizuojamos institucijos veiklos dokumentai, kurių pagrindu teikiami pasiūlymai;
- apklausų, pokalbių protokolai ir įrašai, vaizdo medžiaga ir pan.

Pirmiausia atskirame lape pateikiamas priedų sąrašas, kurį sudaro baigiamojo darbo autorius. Paskui pagal sudarytą sąrašą pateikiami patys priedai.

Priedai turi būti A4 formato. Ypač vertinga tekste pateikti nuorodas į priedus. Rekomenduojama laikytis tokių priedų reikalavimų: 1) kiekvienas priedas pradedamas naujame lape; 2) dešiniajame viršutiniame kampe didžiosiomis raidėmis rašoma PRIEDAS; 3) jei priedas turi pavadinimą, jis rašomas didžiosiomis raidėmis kaip skyriaus pavadinimas; jei priedų daugiau kaip vienas, jie numeruojami arabiškais skaitmenimis, pvz.: 1 PRIEDAS, 2 PRIEDAS ir t. t. Priedų numeracija yra tęstinė, kaip ir visame baigiamajame darbe. Priedai nėra privalomi.

3.

TECHNINIAI BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO APIPAVIDALINIMO REIKALAVIMAI

3.1. Formatas, tankis ir šriftas

Darbai spausdinami kompiuteriu, vienoje A4 formato balto lapo pusėje. Paliekamos paraštės: viršuje ir apačioje turi būti po 2 cm, iš kairės – 3,5 cm, o iš dešinės – 2 cm. Spausdinama 12 punktų *Times New Roman* šriftu. Didžiosios darbo dalys rašomos didžiosiomis raidėmis, 14 punktų šriftu. Darbas spausdinamas 1,5 intervalo eilėtarpiu.

3.2. Puslapių numeracija

Puslapiai žymimi arabiškais skaitmenimis, geriausia apatiniame dešiniajame lapo kampe. Pirmieji 3 puslapiai (titulinis, patvirtinimas apie atlikto darbo savarankiškumą, turinys) nenumerojami. Per visą darbą turi eiti ištisa skaitmeninė numeracija, atsispindinti ir turinyje (1, 2, 2.1, 2.1.1, 2.2, 3).

3.3. Bakalauro darbo kalba, rašyba, skyryba ir moksliniai terminai

Kalba turi būti glausta, aiški, nedaugiaprasmė. Būtina vengti publicistinės kalbos, o vartoti mokslinę kalbą. Jei baigiamajame darbe vartojami specifiniai terminai, jie turi būti aptarti tekste. Rašto darbai turi atitikti šiaurines lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos normas. Užsienio autorių vardai ir pavardės rašomi pagal Lietuvių kalbos komisijos nustatytas normas, skliausteliuose pateikiami jų vardai ir pavardės originalo kalba išskiriant kursyvu.

3.4. Jrišimas

Pateikiami **2** bakalauro baigiamojo darbo egzemplioriai, jrišti kietu viršeliu. Abu darbo egzemplioriai turi būti su užpildytu bakalauro darbo lydraščiu. Baigiamojo darbo pabaigoje, viršelio vidinėje pusėje, priklijuojamas vokas kompaktiniam diskui įdėti.

Kompaktiniame diske būtina turi būti du bakalauro baigiamojo darbo failai (Adobe Acrobat PDF formatu ir Microsoft Word formatu).

3.5. Citavimas

Teorinėje dalyje privalo būti nuorodos į naudotus šaltinius, kurios tekste rašomos skliausteliuose, nurodant autoriaus pavardę, leidinio metus ir puslapį, pvz., (Kvieskienė, 2003, p. 15). Jeigu autorius minimas tekste, po jo pavardės skliausteliuose nurodomi tik metai, pvz., G. Kvieskienė (2004) teigė, kad... Toje pačioje pastraipoje minint tą patį autorių, nurodoma tik jo pavardė, o metai nekartojami.

Kai minimas dviejų autorių šaltinis, būtina kiekvieną kartą nurodyti abiejų autorių pavardes.

Kai autorių yra 3–5, tai pirmą kartą pateikiant nuorodą minimi visi autoriai, o vėliau nurodoma tik pirmojo autoriaus pavardė ir priduriama frazė „ir kt.“, pvz., S. Labučio, D. Mačerinskienės, D. Bendikienės, F. Junevičienės (2002) teigimu,...

Kai šaltinis turi 6 ir daugiau autorių, ir pirmą, ir kitus kartus nurodomas tik pirmas autorius, priduriant „ir kt.“

Jeigu šaltinio autorius yra organizacija arba jeigu šaltinis neturi autoriaus, pateikiant nuorodą, minimas tik organizacijos ar šaltinio pavadinimas ir metai. Pateikiant nuorodą į kelių autorių skirtingus šaltinius, autorių pavardės ir metai atskiriami kabliataškiu, pvz., (Butkus, 2001; Smalinskas, 2002).

Pažodinės citatos rašomos kabutėse. Kabutės turi būti lietuviškos, pvz., „pedagogas“. Nelietuviškos citatos verčiamos į lietuvių kalbą; originalas gali

būti rašomas išnašoje. Tekstai turi būti cituojami griežtai laikantis cituojamo šaltinio. Negalima taisyti netgi akivaizdžių cituojamo šaltinio korektūros klaidų. Jeigu pateikiama tiksli kito autoriaus citata, būtina nurodyti šaltinio puslapį, pvz., (Kviekienė, 2003, p. 105). Kai cituojamas dviejų autorių šaltinis, autorių pavardės atskiriamos kableliu, pvz., (Doge, Kinata, 1999, p. 22). Nerekomenduojama tiksliai cituoti daugiau nei 7 kito autoriaus sakinių, nes didesnis kiekis sakinių, nurašytų iš konkretaus autorinio literatūros šaltinio, traktuojamas kaip plagiatas ir negali būti toleruojamas darbe¹³.

Išnašos skiriamos pastaboms. Jos numeruojamos per visą darbą ištisai. Spausdinamos 10 punktų šriftu, 1,5 eilėtarpiu. Išnašose, puslapio apačioje, nurodomi būtinieji aprašo elementai: autorius, antraštė, leidimo vieta, leidykla, leidimo metai, puslapių skaičius.

Interneto informacijos šaltinius reikia atitinkamai nurodyti tiek tekste, tiek literatūros sąrašė. Elektroninių dokumentų aprašas yra šiek tiek sudėtingesnis už spaudinių sąrašą. Elektroniniai dokumentai ir jo dalys visada turi autorius ir / arba dokumento pavadinimus. Cituojant iš elektroninio dokumento būtina nurodyti dokumento autorių, pavadinimą ir pateikti prieigos per internetą svetainės adresą bei kada žiūrėta.

3.6. Nuorodų žymėjimas

Nuorodos į kitus darbo puslapius (dalis, skyrius, poskyrius, lenteles, paveikslus, priedus) pateikiamos nurodant jų eilės numerius, pvz.: (žr. 25 p.), (žr. 3 pav.), (žr. 3 skyrių), (žr. 2.3 poskyrį), (žr. 2.3.1 skyrelį), (žr. 3 lent.), (žr. 2 priedą) ir pan.

¹³ Prieiga per internetą: <<http://projects.5ci.lt/socpedagogika/index.asp?TopicID=79&DL=L&ArticleID=4979&SearchTXT=reikalavimai>>.

3.7. Lentelės ir paveikslai

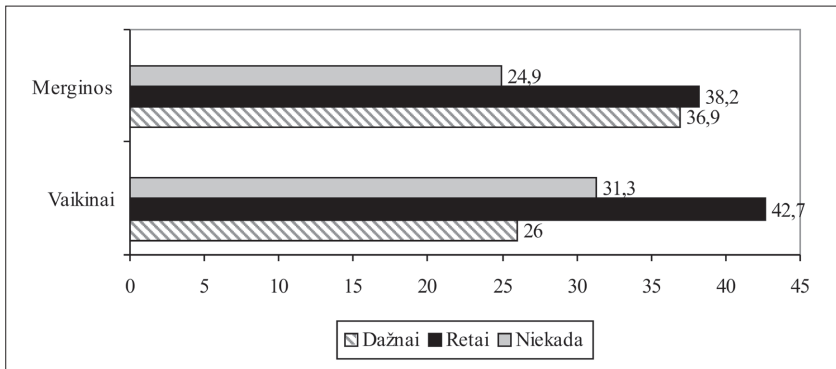
Baigiamajame darbe lentelės ir paveikslai numeruojami iš eilės per visą darbą arabiškais skaitmenimis (raidžių dydis – 10 pt). Lentelės pavadinimas (raidžių dydis – 12 pt) rašomas virš jos.

1 lentelė

Tiriamųjų pasiskirstymas pagal amžių ir lytį (n = 439)

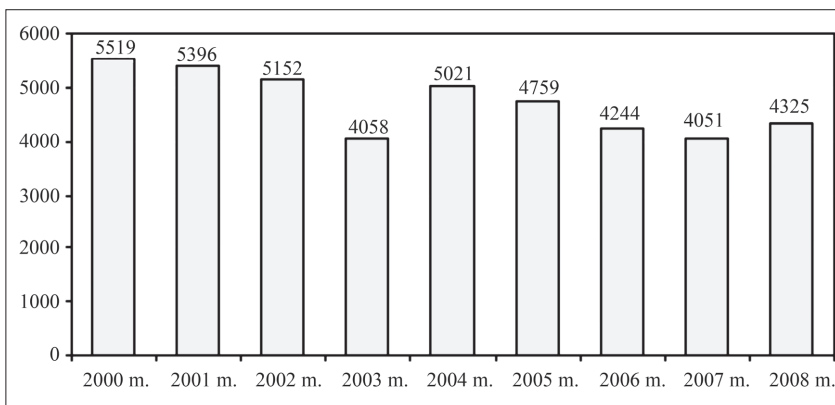
	20–40 metų	40–65 metai	Iš viso
Vyrai	22 (23,2 proc.)	73 (76,8 proc.)	95 (100 proc.)
Moterys	169 (49,1 proc.)	175 (50,9 proc.)	344 (100 proc.)
Iš viso	191 (43,5 proc.)	248 (56,5 proc.)	439 (100 proc.)

Paveikslo pavadinimas rašomas apačioje taip pat 12 pt dydžiu.

1 pav. Vyresnių draugų profesinio orientavimo konsultacijų mokykloje teikimo vertinimas pagal lytį (proc.)

Lentelių ir iliustracijų neturėtų būti daugiau nei teksto; kur reikia, jos turi būti papildomai paaiškintos. Tekste minint iliustraciją ar lentelę, nurodomas jos numeris. Jei jos paimtos iš kitų leidinių, nurodomas šaltinis, autorius¹⁴.

2 pav. Nepilnamečių padarytų Lietuvos nusikalstamų veikų skaičius 2000–2008 m.

Šaltinis: LR generalinė prokuratūra.

¹⁴ Prieiga per internetą: <<http://projects.5ci.lt/socpedagogika/index.asp?TopicID=79&DL=L&ArticleID=4979&SearchTXT=reikalavimai>>.

4.

BAKALAURO DARBO PRISTATYMAS IR VIEŠAS GYNIMAS

4.1. Baigiamojo darbo viešas gynimas

Bakalauro studijos baigiamos viešu baigiamojo bakalauro darbo gynimu. Viešo gynimo metu studentas atskleidžia savo gebėjimus komunikuoti (aiškiai, tiksliai ir glaustai dėstyti mintis); gebėjimus klausyti ir suvokti klausimą, diskutuoti, argumentuoti savo teiginius, formuluoti išvadas ir daryti apibendrinimus ir pan.

Nustatytu laiku pristačius tinkamai apipavidalintą darbą, studentas įgyja teisę viešai ginti savo darbą. Darbai ginami iš anksto VPU rektoriaus įsakymu sudarytos kvalifikacinės komisijos atviraime posėdyje. Jame kviečiamas dalyvauti ir darbo vadovas, ir socialiniai partneriai, ir visi norintys dėstytojai bei studentai.

Gynimo metu:

- studentui paprastai siūloma per 7 min. pristatyti darbą (trumpai išdėstyti temos aktualumą, jos pasirinkimo motyvus, nusakyti darbo tikslą, uždavinius, apibūdinti metodus, pristatyti pagrindinius rezultatus, išvadas, pateikti glaustas rekomendacijas) ir atsakyti į klausimus. Gynimo metu dėstomi teiginiai turėtų būti iliustruojami paveikslais, lentelėmis ir kt. Patogiausia tai padaryti projektoriumi rodant informaciją ekrane arba naudojant kompiuterį ir optinį projektorių. Idealu, kai kompiuteriu parengtose (programa *Microsoft Office PowerPoint*) skaidrėse yra pateikiami pagrindiniai darbo teiginiai, paveiksiai, lentelės ir kita medžiaga, kurią studentas komentuoja;

- perskaitoma recenzija (recenziją perskaito komisijos pirmininko įgaliojtas komisijos narys);
- studentui suteikiama galimybė atsakyti į recenzijose ir atsiliepimuose pareikštas pastabas ir klausimus. Atsakymai turi būti trumpi, tikslūs, susiję su klausimo esme ir kartu įtikinami, pakankamai argumentuoti, paremti literatūros šaltinių analizės ir savo atliktų tyrimų rezultatais, norminiais aktais ir profesinės praktikos patirtimi¹⁵.

Su baigiamojo darbo gynimo rezultatais supažindina komisijos pirmininkas po gynimo, įvykus komisijos posėdžiui¹⁶.

Baigiamųjų darbų gynimo galutiniai įvertinimai surašomi į baigiamųjų egzaminų laikymo protokolą ir studentų studijų knygeles. Bakalauro kvalifikacija suteikiama studentui, kurio baigiamasis darbas įvertintas ne mažiau kaip 5 balais (silpnai). Studentui, kurio baigiamasis darbas įvertintas 4 balais ir mažiau, bakalauro kvalifikacija nesuteikiama, jis turi iš esmės pertvarkyti darbą ir nustatyta tvarka jį ginti kitais metais.

Sėkmingai apginti baigiamieji darbai saugomi katedroje 5 metus.

4.2. Baigiamojo darbo vertinimo kriterijai

Baigiamasis darbas vertinamas 10 balų sistema:

- **puiku (dešimt)** – dalykiškai, metodologiškai ir techniškai nepriekaištingas darbas, kuriame nagrinėjami ir užsienio autorių šaltiniai. Tiriamojo darbo tema yra itin aktuali, jos naujumas nekelia abejonių, gynimo metu studentas demonstruoja ginamosios temos išmanymą, kalba sklandžiai ir argumentuotai atsako į komisijos narių klausimus.

¹⁵ Prieiga per internetą: <http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/katedros/kriminologijos_katedra/mag_baigiamieji_d/SN200212211SN-37.mht>.

¹⁶ Knašas A. B. *Vadybos bakalauro baigiamojo darbo rašymo metodinės rekomendacijos*. Klaipėda: Klaipėdos universitetas, 2008.

- **labai gerai (devyni)** – darbe pasitaiko dalinių nesklandumų (pavyzdžiui: nekorektiškai pateikti cituojami šaltiniai, lentelių ir paveikslų pavadinimai, netinkamai sutvarkytas bibliografinis aprašas ir pan.). Gynimo metu studentas išsamiai atsako į gynimo komisijos narių klausimus.
- **gerai (aštuoni)** – darbe esama kai kurių dalykinių trūkumų (pavyzdžiui: nepakankama imtis, nekorektiškai pateikiami tyrimo duomenys ir apibendrinimai, formuluojamos labai bendros išvados). Gynimo metu studentas neišsamiai atsako į gynimo komisijos narių klausimus.
- **vidutiniškai (septyni)** – darbe yra kai kurių esminių trūkumų (pavyzdžiui: darbo pavadinimas neatitinka tyrimo tikslo, tyrimas silpnai metodologiškai pagrįstas, neatskleistas tyrimo tikslas ir uždaviniai, nepateiktos rekomendacijos ir pan.). Darbas techniškai netvarkingas. Gynimo metu studentas negali pagrįsti tyrimo metodų pasirinkimo ir neišsamiai atsako į gynimo komisijos narių klausimus.
- **patenkinamai (šeši)** – darbas neišbaigtas (pavyzdžiui: iki galo neatskleista tiriamoji problema, tyrimo išvados nesusietos su tyrimo uždaviniais, paviršutiniškai nagrinėjami tyrimo duomenys ir pan.) ir turi techninių trūkumų (yra kalbos ir stiliaus klaidų ir pan.). Gynimo metu studentas neatsako į kai kuriuos gynimo komisijos narių klausimus.
- **silpnai (penki)** – darbas su esminiais dalykiniais (per maža darbo apimtis, nepakankamai aiškus tyrimo tikslas ir uždaviniai, paviršutiniška tyrimo duomenų analizė, nepakankamas nagrinėjamų literatūros šaltinių sąrašas ir pan.) ir techniniais (pavyzdžiui: darbas techniškai apipavidalintas ne pagal reikalavimus, ne visi nagrinėjami šaltiniai pateikti literatūros šaltinių sąrašė ir pan.) trūkumais. Gynimo metu studentas neatsako į daugelį gynimo komisijos narių klausimų.

4.3. Baigiamojo darbo prezentacija

Prisistatydamas studentas turėtų pasisveikinti ir kreiptis į komisiją, pvz., taip: „Laba diena, gerbiamoji komisija, pateikiu savo parengtą darbą, kurio

tema „...“ ir t. t. Nepatartina pranešimo skaityti, daug geriau jį atpasakoti ir taip parodyti savo erudiciją ir pakankamą problemos išsprendimą. Pranešimą tikslinga aptarti su moksliniu vadovu.

Rekomendacijos, kaip rengti baigiamojo darbo prezentaciją:

- Titulinėje skaidrėje nurodytas universitetas, katedra, temos pavadinimas, darbo vadovas ir autorius.
- Automatinis datos įterpimas.
- Automatinė skaidrių numeracija.
- Panaudotas skaidrių dizaino šablonas arba fono keitimo galimybė (*Design Templates, Color Schemes, Background fill*).
- Panaudotos lentelės.
- Panaudotos diagramos (*Diagram*).
- Panaudoti veiksmo mygtukai (*Action Buttons*).
- Panaudoti skaidrių keitimo efektai (*Slide Transition*).
- Pasirinktas tinkamas šriftas, spalvos, dizainas, nėra stiliaus ir gramatinių klaidų.
- Pristatymas turi būti išsaugotas demonstravimo formatu (.pps).
- Pristatymas turi būti gražus, aiškus ir logiškas.

Pristatymas turi vykti pagal pateiktą prezentacijos planą:

- Pristatyti tyrimo tikslą ir uždavinius.
- Nurodyti tyrimo metodus.
- Pristatyti ir aptarti svarbiausius tyrimo rezultatus, jų taikymo sritis.
- Pateikti svarbiausias darbo išvadas (jei yra, ir rekomendacijas ar pasiūlymus).

Rengiant skaidres programa Microsoft Office PowerPoint būtina atsiminti:

- Kuo paprastesnė skaidrė – tuo geriau.
- Žiūrėti į auditoriją, o ne į ekraną.
- Neskaityti tik tai, kas parašyta, o komentuoti, aiškinti, papildyti.
- Visą pranešimą parašyti vienu stiliumi.

- Naudoti ne daugiau kaip **4 spalvas**: fonas, pavadinimas, tekstas, akcentai (kartais).
- Pasirinkti tinkamo dydžio šriftą: 40–44 punktų pavadinimas, 28–32 punktų tekstas.
- Pasirinkti aiškų šriftą, kurį būtų lengva perskaityti: *Times New Roman* ir *Gothic* šriftus lengviau skaityti nei *Script* ar *Old English*.
- Nenaudoti visų didžiųjų raidžių – netenka reikšmės norint PABRĖŽTI.
- Atsiminti, kad pasvirasis šriftas naudojamas citatoms įterpti, mintims ar idėjoms pabrėžti, knygų ar žurnalų pavadinimams suformuluoti.
- Pasirinkti teisingas spalvas:
  - raudona ir oranžinė yra „energingos“, tačiau skaitant gali būti sunku susikaupti;
  - žalia, mėlyna ir ruda yra švelnesnės, tačiau mažiau patraukia dėmesį;
  - baltas tekstas tamsiame fone neturėtų būti naudojamas, jei atstumas tarp ekrano ir auditorijos yra didesnis kaip 4 m;
  - nepamiršti: kuo toliau nuo ekrano sėdi žmogus, tuo sunkiau jam perskaityti.
- Vengti animacinių efektų – tai užtrunka, nes ne visada pavyksta sureguliuoti tempą.
- Nepamiršti, kad darbui pristatyti skirtos 7 minutės.

PRIEDAI

- 1 priedas. Prašymo dėl pageidaujamos darbo temos ir vadovo lapo pavyzdys
- 2 priedas. Bakalauro darbo titulinio lapo pavyzdys
- 3 priedas. Bakalauro darbo lydraščio lapo pavyzdys
- 4 priedas. Bakalauro darbo recenzijos lapo pavyzdys
- 5 priedas. Patvirtinimo apie atlikto bakalauro darbo savarankiškumą lapo pavyzdys
- 6 priedas. Turinio lapo pavyzdys
- 7 priedas. Pagrindinių sąvokų ir jų apibrėžimų lapo pavyzdys
- 8 priedas. Bibliografinių nuorodų sudarymas (I variantas)

PRAŠYMO DĖL PAGEIDAUJAMOS DARBO TEMOS IR VADOVO

LAPO PAVYZDYS

Socialinės komunikacijos institutas
Socialinės (laisvalaikio) pedagogikos studijų programos
.....studijų¹⁷

IV kurso studento(-ės) .....

El. paštas, tel. ....

Vilniaus pedagoginio universiteto
Socialinės komunikacijos instituto
Socialinės pedagogikos katedros
Vedėjai prof. dr. Irenai Zaleskienei

PRAŠYMAS

DĖL BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO¹⁸

2010.....

Vilnius

Prašau leisti rašyti baigiamąjį socialinės pedagogikos bakalauro darbą
mano pasirinkta tema .....

Vadovu prašyčiau skirti .....

Kursinio darbo tema ir vadovas.....

Studento vardas pavardė

Parašas

---

¹⁷ Dieninės, vakarinės, neakivaizdinės studijos.

¹⁸ *Times New Roman*, 12 pt, didžiosios raidės.

BAKALAURO DARBO TITULINIO LAPO PAVYZDYS

VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS¹⁹
SOCIALINĖS KOMUNIKACIJOS INSTITUTAS²⁰
SOCIALINĖS PEDAGOGIKOS KATEDRA²¹

VARDAS PAVARDĖ²²

**SOCIALINIO PEDAGOGO PAGALBA
VAIKUI IR JO ŠEIMAI²³**

Bakalauro studijų baigiamasis darbas
(edukologija / socialinis darbas)²⁴

Darbo vadovas(-ė)
Asist. / Lekt. / dr. / doc. dr. / prof.²⁵ vardas, pavardė

Vilnius, 2010²⁶

---

¹⁹ *Times New Roman*, 16 pt, didžiosios raidės.

²⁰ *Times New Roman*, 14 pt, didžiosios raidės.

²¹ *Times New Roman*, 12 pt, didžiosios raidės.

²² *Times New Roman*, 16 pt, juodas, didžiosios raidės.

²³ *Times New Roman*, 18 pt, juodas, didžiosios raidės.

²⁴ *Times New Roman*, 14 pt, mažosios raidės.

²⁵ *Times New Roman*, 14 pt, mažosios raidės.

²⁶ *Times New Roman*, 14 pt, mažosios raidės.

BAKALAURO DARBO LYDRAŠČIO LAPO PAVYZDYS

Darbą

.....
(darbo pavadinimas)²⁷

.....
(įteikimo data)

.....
(bakalauro(-ės) parašas)

.....
(vadovo parašas)

Bakalauro darbo vadovo vertinimas²⁸

.....
.....
(data)

.....
.....
(vardas, pavardė)

.....
.....
(parašas)

Recenzento vertinimas²⁹

.....
.....
(data)

.....
.....
(vardas, pavardė)

.....
.....
(parašas)

²⁷ *Times New Roman*, 12 pt, juodas, didžiosios raidės.

²⁸ *Times New Roman*, 12 pt, mažosios raidės.

²⁹ Taip pat.

Bakalauro darbo gynimo komisijos vertinimas³⁰

.....

Komisijos pirmininkas .....

Komisijos nariai: .....

---

³⁰ Taip pat.

BAKALAURO DARBO RECENZIJOS LAPO PAVYZDYS

**Vilniaus pedagoginis universitetas
Socialinės komunikacijos institutas
Socialinės pedagogikos katedra**

Bakalauro(-ės) .....

Bakalauro(-ės) darbo.....
(temos pavadinimas)

RECENZIJA

Darbo privalumai .....

.....

.....

.....

.....

Darbo trūkumai, pastabos .....

.....

.....

.....

.....

Klausimai bakalaurui(-ei)

1. ....
2. ....
3. ....

Bendra išvada apie bakalauro(-ės) darbo atitikimą nustatytiems reikalavimams ir darbo tinkamumą viešai ginti .....

.....
 .....

Darbo vertinimas

Teorinis išsamumas	Metodologinis pagrįstumas	Pateikimas	Galutinis vertinimas

20... m. .... mėn. .... d.

Vilnius

Recenzavo

.....

(pedagoginis vardas ir mokslinis laipsnis,
 vardas, pavardė)

PATVIRTINIMO APIE ATLIKTO BAKALAURO DARBO SAVARANKIŠKUMA
LAPO PAVYZDYS

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO BAKALAURO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ³¹

Patvirtinu, kad įteikiamas darbas³²:

1. Yra atliktas savarankiškai ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose.
  2. Nebuvo naudotas kitame Lietuvos ir užsienio institute / universitete.
  3. Nepateikia nuorodų į kitus darbus, jeigu jie nėra nurodyti darbe.
  4. Pateikia visą naudotos literatūros sąrašą.
  5. Tyrimas atliktas (įrašoma tyrimo atlikimo vieta ir laikotarpis) .....
- .....

Vardas, pavardė, parašas

.....
³¹ *Times New Roman*, 12 pt, juodas, didžiosios raidės.

³² *Times New Roman*, 12 pt, mažosios raidės.

TURINIO LAPO PAVYZDYS**TURINYS³³****ĮVADAS**

1. MOKSLINĖS LITERATŪROS ANALITINĖ APŽVALGA³⁴	1
1.1. Socializacijos samprata ir reikšmė ³⁵	8
1.2. Socialinių įgūdžių (gebėjimų) ugdymo istorinė raida.....	13
2. VAIKŲ SOCIALIZACIJA IR UGDYMAS ŠEIMOJE	19
2.1. Ikimokyklinio amžiaus vaikų socializacijos ypatumai šeimoje	19
2.2. Vaikų socializacija ugdymo procese	25
3. VAIKŲ SOCIALINĖ RAIDA IKIMOKYKLINIO UGDYMO	
ĮSTAIGOJE	28
3.1. Vaikų socialinis ugdymas ikimokyklinėje įstaigoje	28
3.2. Priešmokyklinio ugdymo ypatumai ikimokyklinio ugdymo įstaigoje	34
4. TYRIMO METODIKA IR ORGANIZAVIMAS	43
4.1. Ikimokyklinio ugdymo įstaigoje ugdytų vaikų socializacijos ypatumai	46
4.2. Tėvų ir pedagogų požiūris į ikimokyklinio amžiaus vaikų	
socializacijos ypatumus	47
4.2.1. <i>Interviu su ugdytinių tėvais</i> ³⁶	74
4.3.2. <i>Interviu su ikimokyklinės įstaigos pedagogais</i>	83
IŠVADOS	91
REKOMENDACIJOS³⁷	59
LITERATŪROS SĄRAŠAS	60
SANTRAUKA UŽSIENIO³⁸ KALBA	66
PRIEDAI	67

³³ *Times New Roman*, 14 pt, juodas šriftas, didžiosios raidės.

³⁴ *Times New Roman*, 12 pt, juodas šriftas, didžiosios raidės.

³⁵ *Times New Roman*, 12 pt, mažosios raidės.

³⁶ *Times New Roman*, 12 pt, pasvirasis šriftas, mažosios raidės.

³⁷ Arba gali būti PASIŪLYMAI.

³⁸ Anglų, prancūzų, vokiečių ir kt.

PAGRINDINIŲ SAVOKŲ IR JŲ APIBRĖŽIMŲ LAPO PAVYZDYS

Pagrindinės sąvokos ir jų apibrėžimai³⁹

Baimė – emocija, kylanti biologiniam ir socialiniam individo gyvenimui pavojingose situacijose, susijusi su tikru ar įsivaizduojamu pavojaus šaltiniu (Psichologijos žodynas, 1993, p. 40).

Charakterio akcentuacija – tai toks kraštutinis charakterio ar temperamento nukrypimas, dar normos variantas, kai vienas ar keli bruožai nepakankamai ar per stipriai išreikšti tokiu laipsniu, kad žmogui kyla įvairių psichologinių ir socializacijos sunkumų (Vaikų psichologinis konsultavimas, 1999, p. 98).

Infantilizmas – brendimo atsilikimas: suaugęs žmogus turi vaikystės amžiui būdingų fizinių ir psichinių bruožų (Kompiuterinis tarptautinių žodžių žodynas).

Nerimas – žmogaus emocinė būseną – neapibrėžtas grėsmės jausmas, kylantis dėl realaus ar įsivaizduojamo pavojaus (Psichologijos žodynas, 1993, p. 181).

Perinatalinė stadija – individo ontogenetinės raidos laikotarpis prieš pat gimimą ir tuoj po jo (Psichologijos žodynas, 1993, p. 209).

Postnatalinė stadija – individo ontogenetinės raidos laikotarpis po gimimo (Psichologijos žodynas, 1993, p. 216).

Prenatalinė stadija – individo ontogenetinės raidos laikotarpis iki gimimo (Psichologijos žodynas, 1993, p. 218).

Sensityvumas – žmogaus charakterio savybė – didesnis negu įprasta jautrumas savo gyvenimo įvykiams (Vaikų psichologinis konsultavimas, 1999, p. 100).

Ugdymas – kryptingas poveikis žmogaus dvasinei ir fizinei plėtotei, kurio tikslas – parengti jį visuomenės gyvenimui, gamybinei, kultūrinei veiklai, t. y. suteikti žinių, išmokyti veiklos įgūdžių ir būdų, suformuoti vertybių sistemą, kad jis galėtų kuo sėkmingiau plėtotis ir reikštis kaip asmenybė (Psichologijos žodynas, 1993, p. 314).

---

³⁹ Rekomenduojama vengti tarptautinių terminų, jei yra lietuviški jų atitikmenys.

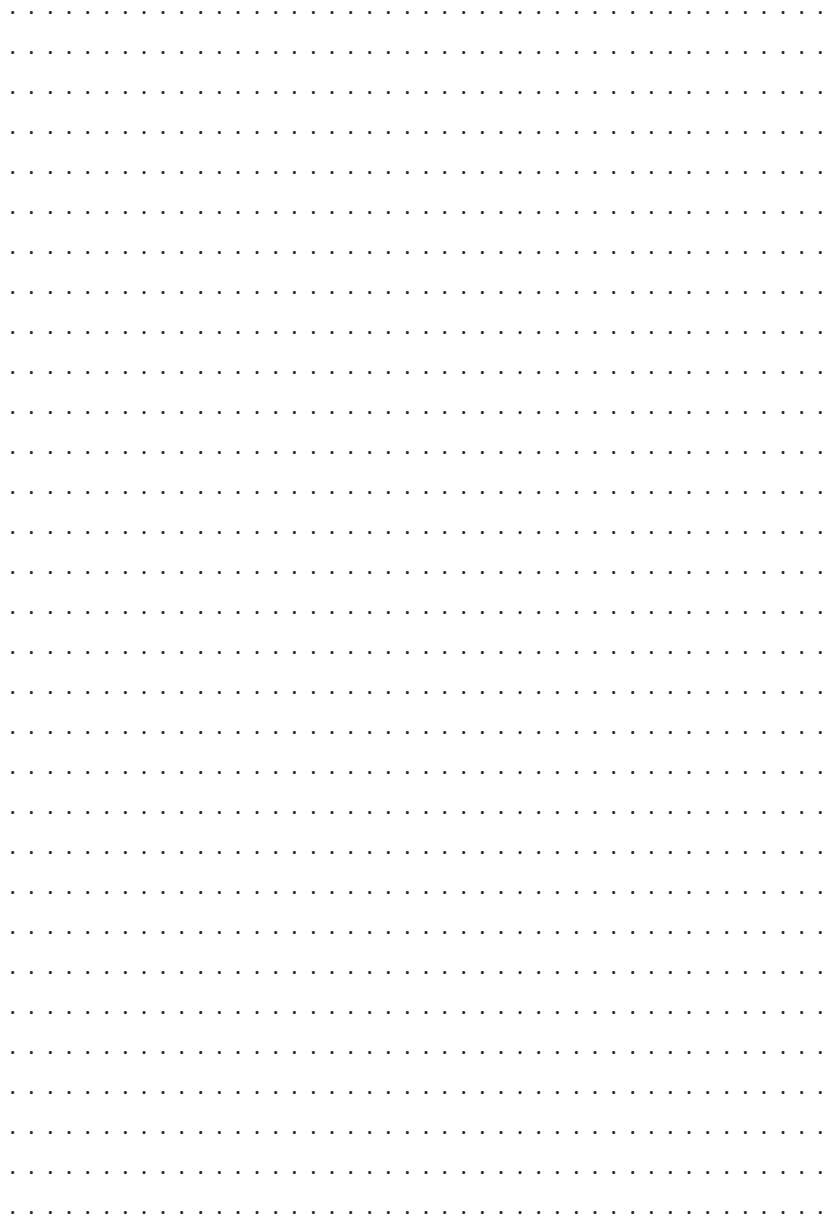
BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SUDARYMAS (I VARIANTAS)

<u>Knygos</u>	
Vieno <u>autorius</u> dokumentas	GAIŽUTIS, Algirdas. <i>Meno sociologija</i> . Vilnius: Enciklopedija, 1998. 218, [6] p., [8] iliustr. lap. ISBN 9986-433-13-4. JUKNAITĖ, Vanda. <i>Įsėduosi. Balsu: esė, pokalbiai</i> . Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos I-kla, 2002. 256, [3] p. ISBN 9986-39-242-X.
Dviejų <u>autorių</u> dokumentas	SODEIKA, Tomas; BARANOVA, Jūratė. <i>Filosofija: vadovėlis XI-XII kl.</i> Vilnius: Tyto alba, 2002. 447 p. ISBN 9986-16-250-5.
Trijų <u>autorių</u> dokumentas	SMAGURAUŠKAS, Stasys; POVILAITIS, Gintautas; MARTINKĖNAS, Algimantas. <i>Vokiečių kalbos tarties pratybos: balsiai ir dvibalsiai</i> . Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto I-kla, 1997. 111, [1] p. ISBN 9986-869-06-4.
Jei yra daugiau nei trys <u>autoriai</u>, nurodomas pirmasis arba pirmieji du ar trys ir rašoma „ir kt.“ (et al.)	AUDZIJONIS, Algirdas ir kt. <i>Optikos laboratoriniai darbai ne specialistams</i> . Vilnius: UAB „Gilija“, 2003. 59, [1] p. ISBN 9955-9569-1-7.
Dokumentai aprašomi pagal <u>antraštę</u>, kai nepamirėtas <u>autorius</u> ar yra kolektyvinis autorius	<i>Illustrated Oxford dictionary</i> . Vilnius: Alma littera, 2001. 1008 p. ISBN 9986-02-745-4. <i>Pradinė mokykla nepriklausomoje Lietuvoje</i> : 1998 m. lapkričio 6 d. respublikinės konferencijos pranešimų medžiaga. Sudarė A. Tamulaitienė. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto I-kla, 1999. 60 p.
Jei sudarytojai, dailininkai ar kiti <u>asmenys</u> ir organizacijos yra labai svarbūs, jie minimi po antraštės ir paantraštės (jei tokia yra)	<i>Europos Sąjunga</i> : enciklopedinis žinynas. Sudarė G. Vitkus. 2-asis papild. ir patais. leid. Vilnius: Eugrimas, 2002. 343 p. ISBN 9955-501-00-6.
<u>Paantraštės</u> rašomos tik tada, kai siekiama aiškumo (aprašant vadovėlius, konferencijų medžiagą ir panašiai)	ČEPULKAUSKAS, Algimantas. <i>Radioelektronikos praktikumas</i> : mokymo metodinė priemonė. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto I-kla, 1998. 59 p. MARCELIONIENĖ, Elena. <i>Šaltinėlis</i> : elementorius. Kaunas: Šviesa, 2001. 191, [1] p. ISBN 430-03016-3. ŽEMGULIENĖ, Aušra. <i>Pradinės mokyklos mokytojų parengimo raida Lietuvoje 1918–1940 m.</i> : daktaro disertacijos santrauka. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto I-kla, 2000. 18 p.
Privalu nurodyti <u>leidimą</u>, jei tai pažymėta dokumente	SABALIAUSKAS, Algirdas. <i>Žodžiai atgyja</i> : pasakojimas apie lietuviško žodžio tyrėjus. 3-asis papild. ir patais. leid. Vilnius: Gimtasis žodis, 2000. 221 p. ISBN 9986-453-87-9.

Jei dokumente nenurodyta leidimo vieta, rašoma frazė be vietos santrumpa „b. v.“ (s. l.). Jei nenurodyti leid. metai, rašoma autoriaus teisių įsigijimo, spausdinimo arba apytikrė data laužtiniuose skliaustuose	LEGRAND, Gerard. <i>Renesanso menas</i> . B. v.: Gamta, [2000]. 143 p. ISBN 9986-444-3. GRASS, Günter. <i>Dog Yars</i> . Transl. by R. Manheim. Greenwich: Fawcett Publikations, [1965]. 576 p.
Jeį dokumentas priklauso serijai, pastarosios pavadinimas gali būti rašomas nuorofoje	LINDGREN, Astrida. <i>Padauų kaimo vaikai</i> . Vertė iš švedų k. E. Stravinskienė. Vilnius: Lietus, [2001]. 221 [1] p. H. K. Anderseno premijos laureatai. ISBN 9986-431-30-1.
Straipsniai ar skyriai iš knygos	
Aprašant knygos straipsnį ar skyrių, knygos (šaltinio) antraštė turi skirtis šriftu, skyrybos ženklų ar žodeliu „Iš“ (In). Aprašant spausdinto dokumento dalį ar straipsnį standartinį numerį užrašyti nebūtina	SABALIAUSKAS, Algirdas. Graikų kalba. Iš: <i>Lietuvių kalbos enciklopedija</i> . Vilnius, 1999, p. 222–223. ISBN 5-420-01433-5. MICKEVIČIUS, Arūnas. Friedricho Nietzsche's moralės genealogijos samprata. Iš: NIETZSCHE, Friedrich. <i>Apie moralės genealogiją</i> . Vilnius, 1996, p. 7–20. ISBN 9986-405-93-9. WRIGLEY, E. A. Parish registers and the historian. In: STELL, D. J. <i>National index of parish registers</i> . London: Society of Genealogists, 1968, vol. 1, p. 155–167. ŽADEIKAITĖ, Loreta. Veränderungstendenzen in der Allgemeinbildung. In: <i>Litauische Gespräche zur Pädagogik II: Staat und Schule</i> . Frankfurt am Main, 2000, S. 127–133. ISBN 3-631-36684-1.
Puslapis, teksto dalis iš knygos	
	RAJECKAS, Vladas. <i>Mokymo organizavimas</i> . Kaunas, 1999, p. 97–98. ISBN 5-430-02755-3.
Serialinių (periodinių, tęsiamųjų ir serijinių) leidinių straipsniai	
Aprašant straipsnį, leidinio (šaltinio) antraštė turi skirtis šriftu, skyrybos ženklų. Aprašant straipsnį standartinį numerį užrašyti nebūtina	GRABAUSKIENĖ, Antanina. Patrioto ir piliečio ugdymas pradinėse klasėse. <i>Žvirblių takas</i> , 2003, Nr. 2, p. 2–4. ISSN 1392-1037. KUBICK, Sven; EDEN, Jens. In einer Oase: Herstellung eines Modelles und Arbeiten am Modell. <i>Geographie heute</i> , 2003, Mai, H. 210, S. 22–25. ISSN 0721-8400. MATONIS, Vaidotas. Towards Multicultural Awareness: Problems and Perspectives. <i>Dialogue and Universalism</i> . Warsaw, 2003, vol. XIII, no 1–2, p. 27–38. ISSN 1234-5792. MIKULEVIČIŪTĖ, Jūratė. Klasės auklėtojas paauglių akimis. <i>Pedagogika</i> , 2002, t. 62, p. 23–26. ISSN 1392-0340. VIJEIKYTĖ, Alma. Išstumtieji renkasi Lazdynuose. <i>Dialogas</i> , 2003, balandžio 4, Nr. 14, p. 5. ISSN 1392-1916.
Rankraštiniai dokumentai	
Po metų rašoma dokumento saugojimo vieta ir šifras	PETKUS, Tomas. <i>Kompiuterių tinklo panaudojimas interaktyviame optimizavime</i> : daktaro disertacija [rankraštis]. Vilnius, 2001. VPU biblioteka, M 158, 84 lap.

Elektroniniai dokumentai	
<p>Būtina nurodyti laikmenos rūšį.</p> <p>Interaktyvių šaltinių apraše privaloma įrašyti nuorodos sudarymo datą ir dokumento prieigą.</p>	<p>KUKLYS, Vytautas; BLAUZDYS, Vincentas. <i>Kūno kultūros teorijos ir metodikos terminai bei sąvokos</i> [interaktyvus]. Vilnius: Vilniaus pedagoginis universitetas, 2000 [žiūrėta 2003 m. balandžio 4 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.vpu.lt/bibl/elvpu/003/Kuklys.pdf>. ISBN 9986-869-52-8.</p> <p><i>Lietuva iki Mindaugo</i> [CD-ROM]. Vilnius: Elektroninės leidybos namai, 1999. Tekstas liet., angl., lenk., rus. ISBN 9986-9216-5-1.</p> <p>CARROLL, Levis. <i>Alice's Adventures in Wonderland</i> [interaktyvus]. Texinfo ed. 2.1. [Dortmund, Germany]: WindSpiel, November 1994 [žiūrėta 1995 m. vasario 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.germany.eu.net/books/carroll/alice.html>.</p>
Elektroninių dokumentų straipsniai ir dalys	
	<p>GIRDZIJAUSKAS, Juozapas. Ankstyvasis periodas (iki XIX a. pabaigos). Iš: <i>Klasikinė lietuvių literatūra</i>: antologija [interaktyvus]. Vilnius: Mokslininkų sąjungos institutas, 2002 [žiūrėta 2002 m. balandžio 26 d.]. Prieiga per internetą: <http://anthology.lms.lt/lindex.html>.</p> <p>JURKUVIENĖ, Teresė. National Costume. Iš: <i>Ontology of Lithuanian Ethnokulture</i> [interaktyvus]. Lithuanian Folk Culture Centre. Vilnius: Faculty of Natural Sciences, Vilnius University, 1998–2001 [žiūrėta 2004 m. balandžio 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://ausis.gf.vu.lt/eka/costume/cost_c.html>.</p> <p>MCCONNELL, W. H. Constitutional History. In: <i>The Canadian Encyclopedia</i> [CD-ROM]. Mcintosh'o versija 1.1. Toronto: McClelland & Stewart, c. 1993. ISBN 0-7710-1932-7.</p>
Elektroninių serialinių leidinių straipsniai	
	<p>DAGIENĖ, Valentina. Informatikos, kaip mokyklinės disciplinos, formavimosi metodologiniai aspektai. Iš: <i>Informacijos mokslai</i> [interaktyvus]. 2001, [Nr.] 17 [žiūrėta 2003 m. balandžio 3 d.]. Prieiga per internetą: <http://www.leidykla.vu.lt/inetleid/inf-mok/17/str4.html>. ISSN 1392-1487.</p> <p>GAARDERIS, Josteinas. Knygos – pasauliui be skaitytojų? Iš: <i>Rubinitis</i> [interaktyvus]. 2004, Nr. 2 (30) [žiūrėta 2005 m. balandžio 25 d.]. Prieiga per internetą: <http://rubinitis.lnb.lt/index.php?2098598485>.</p> <p>HATHAWAY, Dale K. Birthday lies. In: <i>The Mathematics Teacher</i> [online]. Reston, 2003, apr., vol. 96, iss. 4; pg. 244 [žiūrėta 2004 m. gegužės 14 d.]. Prieiga per internetą, prenumeruojama duomenų bazė ProQuest: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=00000323496341&sid=1&Fmt=3&clientId=57963&RQT=309&VName=PQD>. ISSN 0025-5769.</p>

Za-121

Irena Zaleskienė, Rita Ilgūnienė

Bakalauro studijų baigiamojo darbo rengimo rekomendacijos: metodinė priemonė Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos baigiamojo kurso studentams. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2010. 48 p.

ISBN 978-9955-20-544-9

Parengta metodinė priemonė „Bakalauro studijų baigiamojo darbo rengimo rekomendacijos“ skiriama Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinės komunikacijos instituto Socialinės pedagogikos dieninių, vakarinių ir iššęstinių studijų programos baigiamojo kurso studentams, besirengiantiems ginti bakalauro baigiamąjį darbą. Joje akcentuojama, kad bakalauro darbas – tai pagrindinių studijų baigiamasis darbas, kurio metu studentas atskleidžia ir akivaizdžiai parodo savo vertybes, įgytas žinias, suvokimą ir tiriamuosius gebėjimus, išsiugdytus bakalauro studijų metais. Leidinyje aptariama bakalauro baigiamojo darbo samprata ir jo rašymo organizavimas. Pateikiama pageidaujama baigiamojo darbo struktūra ir turinys. Nurodomi techniniai baigiamojo darbo apipavidalinimo reikalavimai. Pateikiama, kaip turi vykti bakalauro darbo pristatymas ir viešas gynimas bei kitos rekomendacijos. Metodinė priemonė yra parengta vadovaujantis Socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos turiniu, joje keliamais tikslais ir uždaviniais bei formuluojamais siekiniais.

UDK 378.6:378.1(474.5)(072)

Redagavo *Irutė Raišutienė*

Maketavo *Laura Barisienė*

Viršelio autorė *Dalia Raicevičiūtė*

SL 605. 3 sp. I. Tir. 200 egz. Užsak. Nr. 10-083

Išleido ir spausdino VPU leidykla, T. Ševčenkos g. 31, LT-03111 Vilnius

Tel. +370 5 23593, el. p. spaustuve@vpu.lt

www.leidykla.vpu.lt